

Wyrok z dnia 28 września 1994 r.
II URN 30/94

Pracownik, który podjął zatrudnienie jako inwalida III grupy, spełnia warunki z art. 32 pkt 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), jeżeli w okresach wymienionych w tym przepisie nastąpiło istotne pogorszenie jego stanu zdrowia, uniemożliwiające kontynuowanie dotychczasowego zatrudnienia.

Przewodniczący SSN: Stefania Szymańska (sprawozdawca), Sędziowie SN: Józef Iwulski, Adam Józefowicz,

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Stefana Trautsołta, po rozpoznaniu w dniu 28 września 1994 r. sprawy z wniosku Włodzimierza K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. o rentę inwalidzką, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu z dnia 13 października 1993 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i a

Decyzją z 31 marca 1993 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wnioskodawcy Kazimierzowi K., urodzonemu 17 sierpnia 1969 r., prawa do renty inwalidzkiej z uwagi na to, iż istniejące u niego inwalidztwo III grupy powstało przed 16-tym rokiem życia i nie uległo w czasie zatrudnienia istotnemu pogorszeniu. W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca podniósł, iż opinia Obwodowej KiZ, na którą powołał się organ rentowy wydając w/w decyzję, jest niewystarczająca, ponieważ w składzie Komisji nie było lekarzy specjalistów neurologa i psychiatry, niezbędnych do prawidłowej oceny jego stanu zdrowia. Wnioskodawca utrzymywał, że jego inwalidztwo uległo istotnemu pogorszeniu w czasie zatrudnienia. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych: internisty, psychiatry i neurologa na okoliczność, czy inwalidztwo wnioskodawcy uległo istotnemu pogorszeniu w czasie zatrudnienia. Biegli po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską, przeprowadzeniu wywiadu oraz badania wnioskodawcy, rozpoznali jako chorobę podstawową encefalopatię pod postacią niedorozwoju umysłowego stopnia lekkiego, padaczki oraz charakteropatii i stwierdzili, że choroba ta w sposób istotny ogranicza zdolność badanego do zarobkowania, powodując inwalidztwo III grupy. Biegli ponadto stwierdzili, że wprawdzie inwalidztwo III grupy powstało przed 16-tym rokiem życia, to jednak w czasie zatrudnienia wytworzył się zespół charakteropatyczny, który doprowadził w następstwie do pogorszenia zdrowia w ramach III grupy. Zdaniem biegłych, lekarze orzekający w Obwodowej KIZ w sposób niedostateczny ocenili stan psychiczny wnioskodawcy.

Mimo powyższej opinii lekarzy biegłych sądowych, Sąd Wojewódzki wyrokiem z 13

października 1993 r. oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Od wyroku tego założył rewizję nadzwyczajną Minister Sprawiedliwości. Zarzucając rażące naruszenie prawa, w szczególności art. 3 § 2 i art. 278 § 1 k.p.c. oraz art. 32 i 33 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), a nadto naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej, Minister wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej podniesiono, iż Sąd oddalił odwołanie wnioskodawcy pomimo, że dwaj biegli sądowi-lekarze właściwych specjalizacji stwierdzili, że w czasie zatrudnienia w stanie zdrowia wnioskodawcy nastąpiło istotne pogorszenie na skutek powstania zespołu charakteropatycznego, co z kolei doprowadziło do pogorszenia inwalidztwa. Wprawdzie pogorszenie to nastąpiło w ramach tej samej grupy inwalidów, to jednak nie przeszkadza to wnioskodawcy w nabyciu prawa do renty inwalidzkiej. Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych pracownik, który podjął zatrudnienie jako inwalida III grupy, spełnia wymagania z art. 32 pkt 3 ustawy o z.e.p., jeżeli w okresach wymienionych w tym przepisie w jego stanie zdrowia nastąpiło istotne pogorszenie, uniemożliwiające kontynuowanie dotychczasowego zatrudnienia. W tej sytuacji, jeżeli Sąd nie zgadzał się z opinią biegłych lekarzy, to powinien był uzyskać opinię uzupełniającą od biegłych, a nie wypowiedać się samodzielnie w kwestii wymagającej posiadania wiadomości specjalnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku, sporządzone na żądanie Sądu Najwyższego, potwierdza zasadność rewizji nadzwyczajnej. Sąd Wojewódzki w motywach wyroku podał w sposób dokładny przebieg zatrudnienia wnioskodawcy oraz przytoczył opinię lekarzy biegłych sądowych. Sąd zaznaczył, że opinia ta nie budzi wątpliwości, gdyż została wydana przez lekarzy właściwych specjalizacji z uwagi na rodzaj schorzeń wnioskodawcy. Dlatego słuszny okazał się zarzut wnioskodawcy, że lekarze wchodzący w skład Obwodowej KIZ nie ocenili w sposób miarodajny stanu jego zdrowia i wydolności organizmu do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia; nie byli bowiem oni lekarzami właściwych specjalizacji. Sąd Wojewódzki stwierdził dalej, że wnioskodawca spełnia zatem wymagania z art. 32 i 33 ustawy o z.e.p., gdyż w stanie jego zdrowia w okresie zatrudnienia nastąpiło istotne pogorszenie, które w konsekwencji spowodowało pogorszenie inwalidztwa w ramach III grupy inwalidów. Takie zaś pogorszenie uprawnia pracowników do renty inwalidzkiej III grupy, co zostało już wyjaśnione w orzecznictwie sądowym, a w szczególności w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 1984 r., III UZP 24/84 (OSNCP 1985 z. 1 poz. 6). Oddalenie odwołania wnioskodawcy od niekorzystnej decyzji organu rentowego nastąpiło na skutek "przeoczenia" zasadnej opinii lekarzy biegłych sądowych, w wyniku czego doszło do dokonania wadliwego ustalenia, iż w inwalidztwie wnioskodawcy, powstałym przed 16 rokiem życia w czasie zatrudnienia nie doszło do istotnego pogorszenia.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, a także wyżej przytoczonych

motywów zaskarżonego wyroku, oczywiste jest, że wyrok ten nie może się ostać. Ustalenie Sądu, że w stanie inwalidztwa wnioskodawcy w czasie jego zatrudnienia nie nastąpiło istotne pogorszenie, pozostaje bowiem w sprzeczności z opinią lekarzy biegłych sądowych, mylnie odczytaną przez Sąd. Dlatego konieczne jest rozważenie jeszcze raz przez Sąd Wojewódzki całego materiału dowodowego sprawy i ponowne rozstrzygnięcie o prawie wnioskodawcy do renty inwalidzkiej. Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku na mocy art. 422 § 2 k.p.c. Uwzględnieniu rewizji nadzwyczajnej nie stoi na przeszkodzie upływ terminu określonego w art. 421 § 2 k.p.c., ponieważ zaskarżony wyrok także narusza interes Rzeczypospolitej Polskiej. Pozbawienie wnioskodawcy, będącego inwalidą, zagwarantowanego prawem świadczenia z ubezpieczenia społecznego pozostaje bowiem w sprzeczności z polityką socjalną naszego Państwa.

=====